

Biedrības “Bauskas rajona lauku partnerība” paziņojums par atklātu projektu iesniegumu pieņemšanas 10. kārtu

ELFLA intervences “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju,
tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana”
(LA19) aktivitātē "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"

Projektu iesniegumu pieņemšanas termiņš	03.07.2026.- 01.08.2026.
Kārtas kopējais finansējums	154 187,01 EUR
Projektu īstenošanas teritorija	Atbilstoši MK noteikumiem Nr.580 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana”.
Projektu īstenošanas termiņš:	1) Ja projektā paredzēta būvniecība - divi gadi no Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – Dienests) lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu; 2) Pārējiem projektiem - viens gads no Dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Ar Vietējās attīstības stratēģiju, rīcībām, mērķiem, plānotajām darbībām, projektu vērtēšanas kritērijiem, minimālo punktu skaitu pozitīva atzinuma saņemšanai un iesniedzamiem dokumentiem var iepazīties Bauskā, Uzvaras ielā 1, 4.stāvā, Lauku atbalsta dienesta mājas lapā www.lad.gov.lv un biedrības mājas lapā www.bauskaspartneriba.lv (sadaļā „LEADER” / „Projektu konkursi 2023.-2027.” / “10.kārta”).

Vietējās rīcības grupas (VRG) kontaktinformācija:

Jolanta Kalinka tel.29781969, e-pasts jolanta.lauva@inbox.lv

Ieva Jermuša tel.20095189, e-pasts: bauskas.partneriba@inbox.lv

IZSLUDINĀTĀ RĪCĪBA

Mērķis	Veicināt sabiedrības iesaisti savas dzīves telpas kvalitātes uzlabošanā
Rīcība	2.1. „Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai”
Atbalsta apmērs	112 187,01 EUR
Atbilstošā MK Noteikumu Nr.580 23. punktā minētā darbība	Atbalstu sniedz sabiedrisko aktivitāšu (tostarp viedo ciemu, apmācības un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošanai.
Rīcības apraksts	<p>Rīcības mērķis ir veicināt sabiedrības iesaistīšanos vietējā dabas, fiziskā, sociālā un cilvēku kapitāla stiprināšanas un kultūras kapitāla stratēģiskas un ilgtspējīgas izmantošanas un attīstības iniciatīvās, tā palielinot lauku iedzīvotāju drošumspēju, kā arī vietas potenciālu un pievilcību. Tas var kļūt par priekšnosacījumu jaunu integrētu tūrisma, kultūras, veselības un citu saistītu pakalpojumu un produktu piedāvājumam.</p> <p>Rīcības ietvaros tiks atbalstīta būvniecība un restaurācija, aprīkojuma iegāde sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai (tostarp viedo ciemu iniciatīvām; apmācību un interešu klubu darbībai; starppaaudžu sadarbībai; kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu nodrošināšanai). Tiks atbalstītas arī mācību izmaksas, ja projektu īsteno biedrība vai nodibinājums un piedalās vismaz 10 dalībnieki.</p> <p>Papildu punktus novērtēšanas kritērijos iespējams saņemt, ja tiks nodrošināta kultūrvēsturiskā mantojuma (gan nemateriālā, gan kultūras pieminekļu) saglabāšana un popularizēšana. 90% atbalsta intensitāti saņems projekti, kuru darbības un investīcijas veicina nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, popularizēšanu un tālāknodošanu nākamajām paaudzēm, kā arī kultūras pieminekļu atjaunošanas un restaurācijas projekti sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai. 90% intensitāte tiks piešķirta arī viedo ciemu iniciatīvām.</p>
Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam	50 000 EUR
Atbalsta intensitāte	70% pamata atbalsta intensitāte; 90% kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas projektiem; 90% viedo ciemu iniciatīvām.

IZSLUDINĀTĀ RĪCĪBA

Mērķis	Veicināt sabiedrības iesaisti savas dzīves telpas kvalitātes uzlabošanā
Rīcība	2.3. „Atbalsts jauniešu iniciatīvām”
Atbalsta apmērs	42 000,00 EUR
Atbilstošā MK Noteikumu Nr.580 23. punktā minētā darbība	Atbalstu aktivitātē “Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas” atbilstoši vietējās attīstības stratēģijai piešķir vietējās teritorijas (tostarp dabas un kultūras objektu) sakārtošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību, un sabiedrisko aktivitāšu (tostarp viedo ciemu, apmācības un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošanai.
Rīcības apraksts	<p>Rīcības mērķis ir sniegt atbalstu jauniešu iniciatīvām. Atbalstāmā darbība – jauniešu iniciatīvas, lai nodrošinātu iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā. Darbības var īstenot stratēģijas īstenošanas teritorijā un ārpus tās.</p> <p>Atbalsts tiks sniegts atbilstoši noteikumiem ““Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana””.</p> <p>Jauniešu iecerētajā projektā jāiesaista vismaz desmit dalībnieki, no kuriem vismaz 80% jābūt vecumā no 7 līdz 25 gadiem. Jauniešu iniciatīvas projekta īstenošanas ilgums ir līdz astoņpadsmit mēnešiem. Atbalstu var saņemt pašvaldība, biedrība vai nodibinājums, reliģiska organizācija. Atbalsta pretendents (izņemot pašvaldību) gadu pirms projekta iesniegšanas vai projekta iesniegšanas gadā ir sniedzis pakalpojumu bērnu un jauniešu grupai vecumā no 7 līdz 25 gadiem.</p>
Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam	6 000 EUR
Atbalsta intensitāte	70% pamata atbalsta intensitāte; 100% sociālās iekļaušanas, integrāciju veicinošiem un izglītojošiem projektiem*

*sociālās iekļaušanas, integrācijas, neformālās izglītības definīciju skaidrojumu skatīt Vietējās attīstības stratēģijas 2.3.rīcības aprakstā.

Projekta vērtēšanas kritēriji 2.1. rīcībai „Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai”:

Nr. p.k.	Kritērijs	Maksimālais punktu skaits	Iegūtais punktu skaits	Atbilstošās projekta iesnieguma sadaļas
1.	<p>Projekts ir izstrādāts atbilstoši vietējās attīstības stratēģijas mērķiem, projektā paredzētās darbības atbilst iesniegumā norādītajai rīcībai un aktivitātei.</p> <p>Izslēdzošais kritērijs: Projekti, kas neatbilst vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai attiecīgajai rīcībai, tālāk netiek vērtēti.</p>	Atbilst/ neatbilst		B.1., B.2.
2.	<p>Projekta apraksts un tā nepieciešamības pamatojums (tostarp darbību apraksts, norādot kādu pakalpojumu pieejamība, kvalitāte un sasniedzamība tiks uzlabota vai kādas sabiedriskās aktivitātes tiks uzlabotas). Punkti summējas.</p> <p>Projektā pamatota nepieciešamība veikt pārmaiņas (nepieciešamība tiek pamatota ar statistikas datiem, tiek analizēta konkrētā problēma un projektā paredzētās aktivitātes ir kā problēmas risinājums, turklāt ir aprakstīts kā projekta ideja ir saskaņota ar vietējiem iedzīvotājiem).</p> <p>Problēmas apraksts un nepieciešamības pamatojums - 1 punkts.</p> <p>Projekta īstenošanas laika grafiks un aktivitāšu apraksts - 1 punkts.</p> <p>Plānoto investīciju apraksts – 1 punkts.</p> <p>Saskaņošana ar vietējiem iedzīvotājiem (pievieno pamatojošu dokumentu, piemēram, aptauja, iedzīvotāju vēstule, pētījums, ciema attīstības plāns u.c.) - 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	4		B.2.1. B.2.2. B.2.6.
3.	<p>Projekta finansēšanas apraksts. Projekta īstenošanai nepieciešamie resursi (finanšu līdzekļu avoti, projekta vadībai nepieciešamie resursi). Punkti summējas.</p> <p>Aprakstīti projekta īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļu avoti un materiālie resursi - 1 punkts.</p> <p>Aprakstīti projekta vadībai nepieciešamie resursi (1 punkts tiek piešķirts, ja atbalsta pretendents ir nepieciešamās zināšanas, izglītība, darba pieredze jomā, kurā ir plānots īstenot projektu) – 1 punkts.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.2.3.
4.	<p>Projekta īstenošanas vieta.</p> <p>Pilsēta - 0 punkti, lauku teritorija - 1 punkti.</p>	1		B.2.1., B.7.
5.	<p>Projekta kopējās un attiecināmās izmaksas. Sniedz katras attiecināmo izmaksu pozīcijas aprakstu, norādot tās funkciju un lomu projektā. Punkti summējas.</p> <p>Projekta budžeta pārskatāmība un detalizācijas pakāpe – 1 punkts.</p> <p>Katras attiecināmo izmaksu pozīcijas apraksts, norādot tās funkciju un lomu projektā – 1 punkts.</p> <p>(Atbalsta pretendents iesniedz detalizētu tāmi, kurā atšifrēta katra izdevumu pozīcija. Ja projektā ir vairākas budžeta sadaļas, t.i. būvdarbu izmaksas, pamatlīdzekļu iegādes izmaksas utt., iesniedzama detalizēta tāme, kurā iekļautas abu pozīciju izmaksas vai divas detalizētas tāmes – par katru projekta budžeta sadaļu atsevišķi. Detalizētu tāmi atbalsta pretendents sagatavo brīvā formā un apliecina ar savu parakstu. Ja ar projekta pieteikumu tiek iesniegta iepirkumu dokumentācija, kurā redzama detalizēta tāme, papildus dokumenti nav jāiesniedz).</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.8. B.10.
6.	<p>Projekta informācijas un publicitātes pasākumi. ****</p>	0,5		B.2.6.

	<p>Projektā norādītas plānotās aktivitātes projekta publicitātei un informācijas izplatīšanai (nodrošina publicitāti plašsaziņas līdzekļos vai tīmekļvietnē, kas veicina projekta atpazīstamību un informē par pieejamo pakalpojumu vai sabiedrisko aktivitāti visā projektu uzraudzības periodā) – 0,5 punkti.</p> <p>Ja norādīta tikai minimālās publicitātes prasības izpilde, kas atbalsta pretendētājam ir obligāti jānodrošina pēc projekta īstenošanas, tad punkti netiek piešķirti.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>			
7.	<p>Projekta ieguldījums vietējās attīstības īstenošanas teritorijā, sagaidāmie rezultāti un ietekme.</p> <p>Atbalsta pretendents apraksta projekta sagaidāmos rezultātus, kā arī pretendenta un vietējās teritorijas ieguvumu projekta īstenošanas rezultātā, ietekmi uz vietējās stratēģijas mērķu sasniegšanu – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.7.
8.	<p>Projekta īstenošanas radītie jauninājumi. *</p> <p>Pretendents, īstenojot projektu, ievieš vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijas līmeņa jauninājums. Projekts paredz veidot jaunu pakalpojumu vai sabiedrisko aktivitāšu īstenošanas vietu vai veidu/aktivitāti, kas līdz tā ieviešanai nav bijusi pieejama projekta īstenošanas vietā vietējiem iedzīvotājiem. Pretendents sniedz detalizētu skaidrojumu, kāds jauninājums īstenojot projektu tiks radīts (ieviests).</p> <p>Projekts paredz izveidot pilnīgi inovatīvu piedāvājumu, kāds netiek piedāvāts nekur partnerības teritorijā – 1 punkts.</p> <p>Ja projekts paredz inovatīvu piedāvājumu pagasta/ ciema vai uzņēmuma/ organizācijas līmenī, tad tiek piešķirti 0,5 punkti.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.5.
9.	<p>Projekta dzīvotspējas novērtējums.</p> <p>Apraksts kā izveidotās/ labiekārtotās/ aprīkotās sabiedrisko aktivitāšu vietas tiks atbilstoši uzturētas un izmantotas paredzētajam mērķim pēc projekta ieviešanas. Projektā norādīta ilgtspēja – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		C.
10.	<p>Resursu ilgtspējīga izmantošana.</p> <p>Projekts tiek īstenots saistībā ar iepriekš izveidotām telpām vai izmantojot uzlaboto/ esošo infrastruktūru, aprīkojumu – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.6.
11.	<p>Projekts paredz efektīvāku esošo procesu (resursu) izmantošanu – tā potenciāla attīstību. **** Punkti summējas.</p> <p>Projekts veicina sadarbību ar iestādēm/uzņēmumiem – 1 punkts.</p> <p>Projekts veicina sadarbību ar NVO – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.2.6.
12.	<p>Projekta mērķa grupa.</p> <p>Norādītas iedzīvotāju mērķa grupas, kurām būs pieejami projekta rezultāti – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.5.
13.	<p>Projekta rezultātu pieejamība iedzīvotājiem. ****</p> <p>Obligāta būvnormatīvu piemērošana attiecībā uz vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem, ja projektā attiecināms.</p> <p>Nodrošināta projekta rezultātu pieejamība nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām (Sociālā iekļaušana) – 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p>	1		B.2.6.

	Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.		
14.	Projektā tiek saglabāts un popularizēts kultūrvēsturiskais mantojums – 1 punkts.** Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.	1	B.2.1. B.2.6.
15.	Projektā tiek īstenota viedo ciemu iniciatīva. *** Projekta atbilstība kopienas mērķiem, rīcības plānam un kopienas atbilstība Viedā ciema kritērijiem (iesniegts kopienas atbilstības apraksts Viedā ciema kritērijiem un Rīcības plāns) - 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.	1	B.2.6. Pavad- dokumenti
16.	Atbalsta pretendenta darbība reģistrēta VRG darbības teritorijā. Fiziska persona - līdz projekta iesniegšanai deklarēta VRG darbības teritorijā, juridiskās personas juridiskā adrese vai struktūrvienība – līdz projekta iesniegšanai reģistrēta VRG darbības teritorijā - 1 punkts. Viens punkts tiek piešķirts, ja atbalsta pretendenta darbība līdz projekta iesnieguma iesniegšanai ir bijusi reģistrēta VRG darbības teritorijā. Atbalsta pretendents projekta iesniegumam pievieno izziņu vai izdruku no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes reģistra, par deklarēto dzīvesvietu. Juridiskām personām informācija tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas. Ja fiziska persona nav iesniegusi izziņu, kas apliecina tās darbību VRG teritorijā, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.	1	Pamatinfor- mācija, A.1.
	Kopējais punktu skaits	20,5	

Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 4, kur 0 =“neatbilst vai ļoti vāji”, maksimālais punktu skaits = “ļoti labi”. Minimālais punktu skaits, lai saņemtu pozitīvu atzinumu ir 10 punkti.

Specifiskais kritērijs:

Pie vienāda saņemto punktu skaita priekšroka tiks dota projektam, kas augstāk novērtēts pēc 14.kritērija. Ja arī šajā kritērijā vienāds punktu skaits, tad priekšroka tiks dota projektam, kas augstāk novērtēts pēc 15.kritērija, piešķirot augstāk novērtētajam projektam papildus 0,01 punktu.

* Ar jauninājumiem jeb inovācijām tiek saprasts jebkurš jauninājums konkrētajā teritorijā (nevis reģionā, valstī vai plašāk). Inovācijas jeb jauninājumi ir jauni pakalpojumi, jauni produkti, jauni risinājumi, u.c. vietējās rīcības grupas teritorijā. Projekta īstenošanas radītie jauninājumi var būt:

- Produkta, pakalpojuma inovācija (jauna, līdz šim nebijusi produkta vai pakalpojuma radīšana);
- Procesa inovācija (jauns, būtiski atšķirīgs tehnoloģiskais process vai metode produkta ražošanā vai pakalpojuma izveidē);
- Resursu inovācija (plānotā darbība būtiski maina Partnerības teritorijā vides resursu izmantošanu);
- Sociālā inovācija (jauni iedzīvotāju sadarbības veidi, kā rezultātā var nodrošināt ekonomiskus procesus).

Sociālā inovācija var būt arī darbības, kas saistītas ar jaunu ideju (attiecībā uz precēm, pakalpojumiem un modeļiem) izstrādi un īstenošanu, kuras apmierina sociālās vajadzības un tai pašā laikā rada jaunas sociālās attiecības vai sadarbības izpausmes, tādējādi sniedzot labumu sabiedrībai un veicinot tās spēju rīkoties.

** Kultūras mantojums un kultūras daudzveidība ir viens no ilgtspējīgas un līdzsvarotas valsts teritorijas attīstības nosacījumiem. Vietējo kultūru savdabība ir nozīmīgs resurss reģionu atjaunošanā un to ekonomiskās konkurētspējas celšanā. Tas ietver radošās industrijas attīstību, kultūras tūrisma produktu veidošanu un dažādošanu, mazina sociālo atstumtību un veicina pilsonisko līdzdalību, sekmējot nodarbinātību, sociālo un starpkultūru dialogu, tradicionālās kultūras attīstību. Cilvēku iesaiste amatiermākslas un tautas mākslas kustībā ir nozīmīga sabiedrības līdzdalības forma, kas veido nacionālo un lokālo pašapziņu.

Kultūras mantojums ir cilvēces vēsturiskā atmiņa, dažādu tautu un nāciju pieredzes un mērķu apliecinājums, kas tiek papildināts ar katra laikmeta jaunradītajām vērtībām un nodots tālāk nākamajām paaudzēm. Kultūras mantojums ir kodols identitātei: individuālai, dzimtas, grupas, kopienas, novada, nācijas. Tas cieši saistās ar patības apzināšanos, kas es esmu, no kurienes nāku, kāda ir mana dzīves jēga, vērtības un kvalitāte. Kultūras mantojums kā cilvēka radošās darbības rezultāts izpaužas daudzveidīgās formās – kā materiālās, tā nemateriālās. Tas aptver

kultūrvēsturiskas vietas un ēkas, kultūrainavu, mākslas darbus un senlietas, valodas, paražas un tradīcijas, tradicionālās prasmes un pieredzi, simboliskas un garīgas vērtības. Kultūras mantojums aptver kultūras vērtību saglabāšanu, aizsardzību, izpēti, pārmantošanu, aktualizēšanu un to pieejamības veicināšanu.

Konvencija par nemateriālo kultūras mantojumu atzīst paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un, dažos gadījumos, indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu. Šo nemateriālo kultūras mantojumu, kas tiek nodots no paaudzes paaudzē, kopienas un grupas nemitīgi rada no jauna atkarībā no apkārtējās vides, mijiedarbībā ar dabu un savu vēsturi, un tas veido viņās identitātes un pēctecības izjūtu, tādējādi veicinot cieņu pret kultūras daudzveidību un cilvēka radošo darbību. Nemateriālais kultūras mantojums cita starpā izpaužas arī kā mutvārdu tradīcijas un izpausmes, ieskaitot valodu kā nemateriālā kultūras mantojuma nesēju, spēles mākslas, paražas, rituāli un svētki, zināšanas un prasmes, kas saistītas ar dabu un Visumu, tradicionālās amatniecības prasmes. “Saglabāšana” nozīmē veikt darbības, kuru mērķis ir nodrošināt nemateriālā kultūras mantojuma dzīvotspēju, ieskaitot tā identifikāciju, dokumentēšanu, pētniecību, saglabāšanu, aizsardzību, popularizēšanu, vērtības nostiprināšanu, tālāk nodošanu, it īpaši ar formālās un neformālās izglītības palīdzību, kā arī atdzīvināt šāda mantojuma dažādus aspektus.

Likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (1992) 1.pants šādi skaidro kultūras pieminekļa kā mantojuma sastāvdaļas jēdzienu: „Kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa — kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.”

*** Viedie ciemi ir kopienas lauku apvidos, kas pašas veido un pielieto jaunus risinājumus, lai nodrošinātu ciemu dzīvotspēju. Atbildot uz aktuālajiem izaicinājumiem, ciemi balstās vietējos resursos, izmanto savas stiprās puses un iespējas. Lai uzlabotu savus ekonomiskos, sociālos un/vai vides apstākļus, viedais ciems īsteno līdzdalības pieeju, ievieš tehnoloģiskas un organizatoriskas inovācijas, veido sadarbību un ir aktīvs partneris citām kopienām un pašvaldībām, un maksimāli izmanto jaunas iespējas, vajadzības gadījumā izmantojot arī digitālās tehnoloģijas.

Viedo ciemu attīstība Latvijā, Eiropā un pasaulē īpaši aktīvi noris pēdējos gados. Lai arī to attīstības pamatā var būt dažādas pieejas un mērķi, tomēr visām ir raksturīga lauku kopienu kā nozīmīga resursa vietējās teritorijas attīstībai aktivizēšana un spēcīgāšana. Viedie ciemi ap sevi veido ekosistēmu, kas, efektīvi un ilgtspējīgi izmantojot vietējos resursus un piesaistot ārējos, īsteno iniciatīvas vietējās dzīves kvalitātes uzlabošanai savā teritorijā. Viedo ciemu pārstāvjus vieno noteikta sociālā identitāte, kopīgas intereses un mērķi. To sasniegšanai, viedie ciemi attīsta unikālus, savas teritorijas vajadzībām atbilstošus risinājumus, tā nereti radot sociālās, tehnoloģiskās inovācijas vai inovatīvus risinājumus uzņēmējdarbībā. Viedo ciemu kopienu raksturo vietējo iedzīvotāju kopdarbība, saliedētība un labas pašorganizēšanas spējas problēmsituāciju risināšanai un mērķu sasniegšanai. Tās pārvaldības pamatā ir līdzdalība, atvērtība un integritāte, lēmumus pieņemot pēc “no apakšas uz augšu” (ang. bottom-up) principa. **Par kopienas atbilstību Viedā ciema kritērijiem informāciju skatīt Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2023.-2027.gadam 2.1. Rīcības „Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai” aprakstā.**

**** kritērijos minēto nosacījumu izpilde jānodrošina projekta ieviešanas un uzraudzības laikā. Nosacījumu neizpildes gadījumā var tikt piemērota finanšu korekcija saskaņā ar Zemkopības ministrijas apstiprinātajām vadlīnijām par finanšu korekcijas piemērošanu projektos.

Projekta vērtēšanas kritēriji 2.3. rīcībai „Atbalsts jauniešu iniciatīvām”:

Nr. p.k.	Kritērijs	Maksimālais punktu skaits	Iegūtais punktu skaits	Atbilstošās projekta iesnieguma sadaļas
1.	<p>Projekts ir izstrādāts atbilstoši vietējās attīstības stratēģijas mērķiem, projektā paredzētās darbības atbilst iesniegumā norādītajai rīcībai un aktivitātei.</p> <p>Izslēdzošais kritērijs: Projekti, kas neatbilst vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai attiecīgajai rīcībai, tālāk netiek vērtēti.</p>	Atbilst/ neatbilst		B.1., B.2.
2.	<p>Projekta apraksts un tā nepieciešamības pamatojums (tostarp darbību apraksts, norādot kādu pakalpojumu pieejamība, kvalitāte un sasniedzamība tiks uzlabota vai kādas sabiedriskās aktivitātes tiks uzlabotas). Punkti summējas.</p> <p>Projektā pamatota nepieciešamība veikt pārmaiņas (nepieciešamība tiek pamatota ar statistikas datiem, tiek analizēta konkrētā problēma un projektā paredzētās aktivitātes ir kā problēmas risinājums, turklāt ir aprakstīts kā projekta ideja ir saskaņota ar vietējiem iedzīvotājiem).</p> <p>Problēmas apraksts un nepieciešamības pamatojums - 1 punkts.</p> <p>Projekta īstenošanas laika grafiks un aktivitāšu apraksts - 1 punkts.</p> <p>Plānoto izmaksu apraksts – 1 punkts.</p> <p>Saskaņošana ar vietējiem iedzīvotājiem (pievieno pamatojošu dokumentu, piemēram, aptauja, iedzīvotāju vēstule, pētījums, ciema attīstības plāns u.c.) - 1 punkts.</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	4		B.2.1. B.2.2. B.2.6.
3.	<p>Projekta finansēšanas apraksts. Projekta īstenošanai nepieciešamie resursi (finanšu līdzekļu avoti, projekta vadībai nepieciešamie resursi). Punkti summējas.</p> <p>Aprakstīti projekta īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļu avoti un materiālie resursi - 1 punkts.</p> <p>Aprakstīti projekta vadībai nepieciešamie resursi (1 punkts tiek piešķirts, ja atbalsta pretendents ir nepieciešamās zināšanas, izglītība, darba pieredze jomā, kurā ir plānots īstenot projektu) – 1 punkts.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.2.3.
4.	<p>Projekta kopējās un attiecināmās izmaksas. Sniedz katras attiecināmo izmaksu pozīcijas aprakstu, norādot tās funkciju un lomu projektā. Punkti summējas.</p> <p>Projekta budžeta pārskatāmība un detalizācijas pakāpe – 1 punkts.</p> <p>Katras attiecināmo izmaksu pozīcijas apraksts, norādot tās funkciju un lomu projektā – 1 punkts.</p> <p>(Atbalsta pretendents iesniedz detalizētu tāmi, kurā atšifrēta katra izdevumu pozīcija. Detalizētu tāmi atbalsta pretendents sagatavo brīvā formā un apliecina ar savu parakstu).</p> <p>Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.8. B.10.
5.	<p>Projekta informācijas un publicitātes pasākumi. **</p> <p>Projektā norādītas plānotās aktivitātes projekta publicitātei un informācijas izplatīšanai (nodrošina publicitāti plašsaziņas līdzekļos vai tīmekļvietnē, kas veicina projekta atpazīstamību un informē par pieejamo pakalpojumu vai sabiedrisko aktivitāti) – 1 punkts.</p> <p>Ja norādīta tikai minimālās publicitātes prasības izpilde, kas atbalsta pretendents ir obligāti jānodrošina pēc projekta īstenošanas, tad punkti netiek piešķirti.</p> <p>Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.6.

6.	<p>Projekta ieguldījums vietējās attīstības īstenošanas teritorijā, sagaidāmie rezultāti un ietekme. Atbalsta pretendents apraksta projekta sagaidāmos rezultātus, kā arī pretendenta un vietējās teritorijas ieguvumu projekta īstenošanas rezultātā, ietekmi uz vietējās stratēģijas mērķu sasniegšanu – 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.7.
7.	<p>Projekta īstenošanas radītie jauninājumi. * Pretendents, īstenojot projektu, ievieš vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijas līmeņa jauninājumus. Projekts paredz veidot jaunu pakalpojumu vai sabiedrisko aktivitāšu īstenošanas veidu/aktivitāti, kas līdz tā ieviešanai nav bijusi pieejama projekta īstenošanas vietā vietējiem iedzīvotājiem. Pretendents sniedz detalizētu skaidrojumu, kāds jauninājums īstenojot projektu tiks radīts (ieviests). Projekts paredz izveidot pilnīgi inovatīvu piedāvājumu, kāds netiek piedāvāts nekur partnerības teritorijā – 1 punkts. Ja projekts paredz inovatīvu piedāvājumu pagasta/ ciema vai uzņēmuma/ organizācijas līmenī, tad tiek piešķirti 0,5 punkti. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.5.
8.	<p>Resursu ilgtspējīga izmantošana. Projekts tiek īstenots saistībā ar iepriekš izveidotām telpām vai izmantojot uzlaboto/ esošo infrastruktūru, aprīkojumu – 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.6.
9.	<p>Projekts paredz efektīvāku esošo procesu (resursu) izmantošanu – tā potenciāla attīstību. ** Punkti summējas. Projekts veicina sadarbību ar iestādēm/uzņēmumiem – 1 punkts. Projekts veicina sadarbību ar NVO – 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	2		B.2.6.
10.	<p>Projekta mērķa grupa. Norādītas iedzīvotāju mērķa grupas, kurām būs pieejami projekta rezultāti – 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.5.
11.	<p>Projekta rezultātu pieejamība iedzīvotājiem. ** Nodrošināta projekta rezultātu pieejamība nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām (Sociālā iekļaušana) – 1 punkts. Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.1. B.2.6.
12.	<p>Projektā tiek īstenotas sabiedrības integrācijas sekmējošas iniciatīvas – 1 punkts.** Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.1. B.2.6.
13.	<p>Projektā tiek īstenotas neformālās izglītības iniciatīvas - 1 punkts.** Kritēriju gradācija pieļaujot soli 0,5 punkti, ja informācija ir vispārīga, nepilnīgi raksturota. Ja informācija nav norādīta, nav izprotama un nav pamatota, pretendents saņem kritērijā 0 punktus.</p>	1		B.2.1. B.2.6.
14.	<p>Atbalsta pretendenta darbība līdz projekta iesniegšanai reģistrēta VRG darbības teritorijā - 1 punkts. Ja tās darbība nav reģistrēta VRG teritorijā, pretendents saņem kritērijā 0 punktus. Juridiskām personām informācija tiek pārbaudīta pēc publiski pieejamās informācijas.</p>	1		Pamatinformācija, A.1.
	Kopējais punktu skaits	19		

Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 4, kur 0 =“neatbilst vai ļoti vāji”, maksimālais punktu skaits = “ļoti labi”. Minimālais punktu skaits, lai saņemtu pozitīvu atzinumu ir 10 punkti.

Specifiskais kritērijs:

Pie vienāda saņemto punktu skaita priekšroka tiks dota projektam, kas augstāk novērtēts pēc 14.kritērija. Ja arī šajā kritērijā vienāds punktu skaits, tad priekšroka tiks dota projektam, kas augstāk novērtēts pēc 15.kritērija, piešķirot augstāk novērtētajam projektam papildus 0,01 punktu.

* Ar jauninājumiem jeb inovācijām tiek saprasts jebkurš jauninājums konkrētajā teritorijā (nevis reģionā, valstī vai plašāk). Inovācijas jeb jauninājumi ir jauni pakalpojumi, jauni produkti, jauni risinājumi, u.c. vietējās rīcības grupas teritorijā. Projekta īstenošanas radītie jauninājumi var būt:

- Produkta, pakalpojuma inovācija (jauna, līdz šim nebijuša produkta vai pakalpojuma radīšana);
- Procesa inovācija (jauns, būtiski atšķirīgs tehnoloģiskais process vai metode produkta ražošanā vai pakalpojuma izveidē);
- Resursu inovācija (plānotā darbība būtiski maina Partnerības teritorijā vides resursu izmantošanu);
- Sociālā inovācija (jauni iedzīvotāju sadarbības veidi, kā rezultātā var nodrošināt ekonomiskus procesus).

Sociālā inovācija var būt arī darbības, kas saistītas ar jaunu ideju (attiecībā uz precēm, pakalpojumiem un modeļiem) izstrādi un īstenošanu, kuras apmierina sociālās vajadzības un tai pašā laikā rada jaunas sociālās attiecības vai sadarbības izpausmes, tādējādi sniedzot labumu sabiedrībai un veicinot tās spēju rīkoties.

** kritērijos minēto nosacījumu izpilde jānodrošina projekta ieviešanas laikā. Nosacījumu neizpildes gadījumā var tikt piemērota finanšu korekcija saskaņā ar Zemkopības ministrijas apstiprinātajām vadlīnijām par finanšu korekcijas piemērošanu projektos.